2 MAJ 1945

En andra nyhetstext från Trelleborgs Allehanda 3 maj 1945 vittnar om de glädjescener som utspelade sig i badhuset.

Minnesplaketten vid badhuset sattes upp 1991 och lyder: "De ska alltid minnas. Här blev 1945 franska patrioter och överlevande från nazistiska koncentrationsläger mottagna och vårdade. För att understryka sin djupa tacksamhet till Svenska Röda Korset och invånarna i Trelleborg men också invånarna i Borås, Göteborg, Helsingborg, Ljungby, Lund, Malmö, Rissby och Ystad har de överlevande från lägren i Neuengamme-Ravensbrück, samt deras anhöriga, låtit sätta upp denna minnesplakett."

FOTO: TOMAS NYBERG

17 nationaliteter bland de befriade

TRELLEBORG

Av de 820 tvångsarbetare och andra civilinternerade som anlände med de båda Röda-korsfartygen till Trelleborg hade två dukat under på överresan och en tredje avled på varmbadhuset. Av de övriga äro inte mindre än ett par hundra sjuka. Ett 40-tal personer äro mycket illa däran. Det var en ohygglig syn dessa koncentrationslägrens offer erbjödo. Det var bara skeletten, levande lik helt enkelt, som man skulle ha tagit för döda om de inte rört på ögonen.

Lasarettet fick ta emot närmare 50 personer från gårdagens transporter, och med anledning härav utrymdes hela den manliga avdelningen i bottenvåningen.

Man skrev ut så många av de lokala patienterna som möjligt och trängde ihop de övriga så gott sig göra lät inom övriga utrymmen.

De flesta av offren lida av bristsjukdomar och dysenteri. De äro fullständigt utmärglade, och tjänstgörande läkaren förklarar att han aldrig sett någonting värre. På lasarettet hyser man emellertid förhoppningar om att patienterna sedan de nu kommit under vård skola klara sig.

De övriga sjuka, omkring 160, ha placerats på Kyrkskolan, som blivit en utmärkt sjukförläggning. Även här har man många svåra fall, ehuru inte direkt beroende av lasarettsvård.

Inte mindre än 17 nationer äro representerade bland de 820 befriade. Det är omkring 250 polacker, 200 belgare, 200 fransmän, 150 holländare, 10 halvjudinnor från Tyskland, 10 schweizare, sju danskar och två statslösa som räknas dit, fyra norrmän, två ryssar samt en engelsman, en kanadensare, en finne, en rumän, en nordamerikan, en spanjor och en luxemburgare.

214 av internerna äro kvinnor. Av dessa måste ett 20-tal få lasarettsvård i Trelleborg. De övriga placerades på förläggningen i Falsterbohus. Samtliga män äro förlagda i Trelleborg, huvudsakligen på Centralskolan.

Det stora antalet sjuka gjorde att läkarundersökningen i varmbadhuset drog ut på tiden, och klockan blev 2 innan dessa hunnit klaras. Men därefter gick undersökningen som på löpande band. Förste stadsläkaren dr Månsson och fem assistentläkare, tre norrmän och två svenskar, arbetade i tre lag. Trots detta måste man hålla på till långt ut på natten innan alla undersökts och fått nya kläder samt förts till förläggningarna.

Dr Månsson omtalar på Trelleborgs Allehandas förfrågan att frånsett lasarettsfallen många allvarliga sjukdomsfall förekomma.

Det finns en del tbc-fall, men magåkommorna äro de vanligaste. Delvis bero dessa på att fångarna inte tålt den kraftiga kost som rödakorspaketen de fått ombord innehållit.

Även otäcka yttre skador ha konstaterats. Åtskilliga ha fått sina fötter förstörda av köld, smuts och svält, andra förete blessyrer och våldsamma blåmärken och en man hade en illa läkt bruten handled.

Bland internerna äro flera läkare, en polack och ett par fransmän samt en kanadensisk kirurg. En hel del sjuksköterskor funnos också bland dem, och samtliga ha varit till ovärderlig nytta först och främst ombord men också i Trelleborg.

Fantastiska glädjescener utspelades på varmbadhuset. När fångarna fått ett varmt bad och rena kläder dansade de av pur förtjusning omkring i bara underkläderna, "Det är första gången på två år som jag har en sådan här tröja på mig", sade en man med tårar i ögonen. Män och kvinnor återvunno sin värdighet som människor i och med att de fick smutsen och lössen av sig och nya kläder.

För de flesta av dem var det som om de upplevde någonting ofattbart och man hörde ofta uttryck som att "nu ha vi kommit från helvetet direkt till paradiset".

Spionen som räddade London räddades till Trelleborg

Spionen Michel Hollard räddade London från tyskarnas bomber. Han avslöjades och hamnade i koncentrationsläger. 2 maj 1945 kom Michel Hollard till Trelleborg.

TRELLEBORG. Fransmannen Michel Hollard byggde upp ett nätverk bestående av en handfull agenter och hundratalet informatörer. Organisationen, Réseau Agir, avslöjade de tyska V1-bomberna i Frankrike, bomber med London som huvudsakliga mål.

Bomberna föll över London. Men planen var att sända flera tusen bomber per månad. Det påstås att utan Réseau Agirs avslöjande hade V1-bomberna orsakat London sex gånger så stor förödelse och de allierades invasion förmodligen dröjt.

Michel Hollard inledde sin verksamhet i januari 1942. Från Paris tog han sig via tåg, cykel och till fots till den brittiska ambassaden i Bern, Schweiz. Trots att spionorganisationen växte var informationsvägen densamma; personliga möten på ambassaden. 49 gånger tog han sig förbi den tyska gränsbevakningen för att lämna information om ockupationsmaktens förehavanden.

När Michel Hollard via sitt nätverk fick kännedom om anläggningarna i Normandie såg han till att få arbete där. Snart gick det upp för honom att det fanns hundratals liknande anläggningar.

Med stöd av den detaljerade information som Hollard lämnade gick engelska plan i december 1943 till precisa angrepp mot V1-anläggningarna.

Michel Hollard tillfångatogs och transporterades till Neuengamme, koncentrationslägret utanför Hamburg. Vid krigsslutet placerades han ombord på fartyget Thielbeck där lastutrymmet var fyllt av fångar. Plötsligt kom ordern att alla fransktalande, däribland Michel Hollard, skulle lämna skeppet. Thielbeck kom några dagar senare, den 3 maj, tillsammans med två andra skepp med fångar att sänkas efter ett brittiskt angrepp sedan det antogs att det endast var tyska soldater ombord. Närmare 8 000 människor dog.

Michel Hollard var då på svensk mark. Röda Korsets fartyg Magdalena hade tagit honom från Lübeck till Trelleborg. Efter några veckors omvårdnad visade han sin tacksamhet genom att publicera en dikt i Trelleborgs Tidningen.

För sina insatser belönades Michel Hollard av Storbritannien med tapperhetsutmärkelsen Distinguished Service Order.

MARTIN FALKENBY

TACK

Spionens tackord till Röda Korset

I Trelleborgs Tidningen 18 maj 1945 skrev Michel Hollard en dikt till Svenska Röda Korset i Trelleborg:

Tack! Vi ha kommit från avgrundens djup. Ögonen ännu bländade av den ljusnande dagen och helt bedövade av den uppfriskande luften känna vi livet återvända till vår kropp.
Omgivna av den spädaste grönska, pånyttfödelsens tid synes i naturen. Ni ha hjälpt oss med Edra milda händer, återställt lugnet i våra skälvande hjärtan.
När lössen var våra troféer och fulheten var vårt märke, vände ni som féer gör, vår förnedring till seger.
Ära vare Eder, systrar, tusen gånger välsignade, tack vare Er har det åter blivit underbart att leva.
Eder bild skall följa oss livet igenom, ty Ni har lyckats återskänka oss livet.

MR MICHEL HOLLARD